

Mestersége címere: kerámiaszobrász

– *Édesapja, Józsa János Európa-szerte ismert fazekasművész, ám tudommal nem csak a korongozáshoz ért.*

– Nagyon sokoldalú művész. Ifjú korában foglalkozott freskófestéssel, tükörfoncsorozással és cégtáblafestéssel is. Emlékszem rá gyerekkoromból, hogy a hagyományos népi kerámiák mellett finom, iparművészethez tartozó porcelántárgyakat is festett. Témájuk a székely népi életképek, népszokások, népballadák voltak. Ezenkívül nagyon sok festékanyagot, mázat saját maga kísérletezett ki. A kommunizmus alatt gyakran nem lehetett késztenni ilyesmit. Azokat a fazekasmestereknek kellett kikeverni. Így a különféle kerámiáknak a pasztellszíneit ő maga hozta létre különféle anyagokból, ásványokból. Apám egy kutató lélek. Rengeteget kísérletezett, és magának a korondi kerámiának a legősibb, régi tárgyi leletei alapján próbálta a leghitelesebb színeket, mázakat visszahozni. A kísérletező kedvet tőle örökölhettem.

– *Édesanyja pedig férje alkotásait díszíti. Kellő művészi összhang van kettőjük között?*

– Édesanyám kizárólagosan a korondi népi hagyományos használati és dísz-kerámiatárgyakat díszíti. Édesapám a mai napig azt mondja, hogy – ha már a jó Isten úgy rendelte, hogy Korondon születtek és felmenői között nagyon sok fazekasmester volt – a korondi kerámiákat az őseink művészetéhez a lehető leghűbben kell alkotni. Édesanyám 17 évesen ment hozzá édesapámhoz, s egy év alatt megtanulta a kerámiatárgyak festését, vésését, díszítését. Rövid idő alatt kiváló összhang alakult ki kettőjük között.

– *Egyszer azt nyilatkozta, hogy édesapja a Gödöllői Művésztelep elveinek késői képviselője. Miért?*

– A művésztelep célja elsősorban a magyar gyökerek ápolása volt. A magyar népi hagyományörzés mellett a történelmünk megszerettetése és továbbvitele és a méltó példák felmutatása is a gödöllőiek célkitűzései közé tartoztak. Édesapám azzal, hogy a régi korondi kerámiák színeit visszahozta a mába, az egész életét végigkísérő kutatásaival, valójában a teljes munkásságával ezt bizonyította.

– *Családja milyen helyet foglalt el Korond életében?*

– Családunk a mai napig köztiszteltetnek örvend. Ez főleg annak köszönhető, hogy szüleim rendkívül szorgalmas emberek, s nem tudnak munka nélkül élni. Ezt a munkamániát tőlük örökölttem. Édesapám próbálkozott a fazekasok érdekében fellépni a faluban, de nem sikerült neki, hiszen lelki alkata erre nem megfelelő. Nem szereti a vitákat, surlódásokat.

– *Olvastam, hogy édesapját a múlt rendszerben többször meghurcolták. Miért?*

– Gyakran megvádolták különböző dolgokkal. Különösebb ok nélkül, tudjuk, hogy ment ez. Elismert népművészként többször keresték fel vásárlás céljából magyarországi küldöttségek tagjai. Ahogy megállt egy magyar diplomatajelzésű autó a házuk előtt, máris megjelent a kapuban a Securitate embere, vagy a korondi milicista. Amikor elmentek a vendégek, rögtön tudni akarták, hogy miről esett szó az asztalnál. Sajnos ott is voltak besúgók, s azok adtak fülest az államrendőrségnek. Édesapám viszont nem azt sajnálta, hogy meghurcolták, vallatták, hanem azt, hogy a Malonyai Dezső művészettörténész által összeállított köteteket is elvették tőle, s azokat már sosem tudta visszaszerezni.

– *Olyan is előfordult, hogy fizetés nélkül vitték el a volt pártkatonák a munkáit?*

– Számtalanszor. Ha megérkeztek a román rendőrség vagy kommunista párt tagjai, akkor úgymond „vigyázzban kellett állni”, s szó nélkül túrni, hogy elviszik a kerámiatárgyakat. Nem volt akkor mit tenni, kiszolgáltattott helyzetben voltunk. Előfordult, hogy román politikai vezetők számára padlóvázákat rendeltek. Édesapám csodaszarvasokat festett rá – csak azért is!

– *Miként ismerkedett meg a kerámiaművészettel? Leültették az agyag mellé, s azt mondták: kislányom, tessék dolgozni...?*

– Egy fazekascsaládban természetes, hogy a gyermekek is agyagoznak. A kerámiaszobrászat játékként kezdődött az életben, mindamelllett, hogy megtanultam azt is, amit a hagyományos korondi kerámia díszítéséről tudni kell. Mégis mindig úgy éreztem, hogy a kisplasztikai megoldások állnak legközelebb hozzám. Először plaketteket, domborműveket mintáztam. Tizenegy évesen készült el az első olyan szobrocskám, ami felemelkedett három dimenzióba.

– *Első műve egy keresztfára boruló székely asszonyt ábrázol. Az alkotás címe mégsem fájdalom, gyász, hanem: Szeretet.*

– Nem ön az első, aki először megkérdezi ezt tőlem. Nem vagyok egy negatív, vagy depressziós lélek. Ha szomorú vagyok, elkezdek dolgozni, s egy pillanat múlva tovarepül a bánat. Amikor ezt a szobrot alkottam, akkor szembesültem először a halál tényével.

A keresztfára boruló asszony arcán az a szeretet sugárzik, amit az elveszett személy iránt érzett. Tehát azért lett életem első szobrának címe: Szeretet.

– *Ott volt apja műhelyében, de eredetileg nem kerámiaszobrász, hanem orvos akart lenni.*

– Mindig volt bennem egy belső késztetés arra, hogy segítsék a bajba jutott vagy beteg embereken. Ezt a magatartást szüleimtől örökölttem. Maximalista vagyok, ezért az alapoktól akartam megtanulni a szakmát. Így először egészségügyi szakközépiskolába mentem. Nővérként dolgoztam, gyakorlatoztam a székelyudvarhelyi kórházban. Sosem volt szabadidőm, s inkább a tanulásról szólt a középiskolai időszak. A különböző szakterületek megismerése után rájöttem, hogy az, aki azonnal segíteni tud a betegen, az az ortopédsebész, ezért ezt a területet szerettem a leginkább.

– *Először középiskolás korában szakadt el a szülői háztól.*

– Nem szakadtam el, hiszen Korond és Székelyudvarhely 24 km-re fekszik egymástól. Azért, hogy ne utazzak naponta, a városban laktam idősebbik testvéremnél. Ő fafaragónak indult, de egy baleset miatt – két ujjbegyét levágta – ma már operatorként dolgozik. Amikor utolsó éves voltam, már lakást béreltem. A kórházban tudták, hogy ott szeretnék dolgozni, ezért az érettségit követő második nap már munkába állhattam. Így nem is tudtam megünnepelni azt, hogy befejeztem egy életszakaszt, hanem rögtön belelendültem a munkába. Ez akkor nagyon kemény volt, főleg a sebészeti osztályon. Közben minden pénteken hazamentem a szüleimhez, s a műhelyben készítettem saját kis szobraimat. Azonban, amikor a székelyudvarhelyi kórházban meghalt egy több hónapja ápolt betegünk, akkor rájöttem, hogy valójában nem tudom feldolgozni ezt a tragédiát, s logikusan végiggondolva tudtam, hogy így nem lehet belőlem jó orvos. Egyik napról a másikra virradva eldöntöttem, hogy csak az agyaggal, a családi örökséggel foglalkozhatok. Ma már tudom, hogy a sors jelölte ki ezt az utat. A jó Isten az élet legnagyobb rendezője.

– *Szobraival is gyógyít?*

– Ezt az ezoterikus témákban dolgozó művészek szokták mondani. Én nem tartozom közéjük. Célom, hogy azt a szeretetet, amivel mintázom a szobrokat, valamilyen módon továbbadjam. Egyik alkotásom sem sugároz magából negatívumot vagy gonosztságot. Belső habitusom kívánja, hogy így legyen. Ha nem érzem a szobor kisugárzását, akkor még lágy formátumban összenyomom és újrakezdem.

– *Még sosem csalódott elképzeléseiben?*

– Nem. Mindig nagyon jó vizuális képességem volt. Úgy mintázok, hogy elképzelem, ki fog megszületni, s belülről látom, amit kézzelfoghatóvá szeretnék tenni. Így aztán egyetlen vázlat sem készül. A szobor egy belső dimenzióból egyenest a külső térbe, a munkaasztalra, majd a kemencébe kerül. Sosem rajzoltam skicceket, mert nem volt rá szükség. Érdekes, hogy a három dimenzióban való alkotás nekem sokkal jobban ment, mint a síkban lévő. Ez általában a legtöbb művésznel fordítva szokott lenni.

– *Miért döntött úgy, hogy Magyarországra költözik?*

– Úgy éreztem, hogy amit csinállok, annak az anyaországban van a helye. Ki akartam bontakozni, hogy ne csak behatárolt keretek között dolgozzak. Lehetőséget és teret akartam keresni születendő alkotásaimnak. Azért, hogy azok tényleg elkerülhessenek mindenhová a nagyvilágba, de elsősorban az anyaországba. Célom, hogy bárhol mutassam is be műveimet, csak jó hírért vigyem Korondnak, Erdélynek és Magyarországnak. Ez kezdetben nem volt könnyű feladat, mert sem édesapámra, sem Erdélyre nem hozhattam szégyent.

– *Szülei miként fogadták elhatározását?*

– Édesanyám nem rajongott azért, hogy elhagyom a család biztos fészket. Anyatigrisként féltett, hiszen két fiú után egy szem lánya vagyok. Édesapám viszont rögtön megértette, hogy mit és miért szeretnék cselekedni. Végül is mindketten beleegyeztek abba, hogy kétlaki legyek. Édesanyám volt, aki mindent összepakolt nekem, amire szükségem lehet egy piciny lakásban. Ugyanis először a Róbert Károly utcai kórház nővérszállásán laktam.

– *Tehát nem úgy települt át: ahogy lesz, úgy lesz.*

– Egyáltalán nem. Nagyon tudatosan, s minden törvényt betartva akartam úgymond áttelepülni. Egészségügyi szakközépiskolát végeztem, igaz, mellette kozmetikus oklevelet is szereztam, mivel meg akartam tudni, hogy egy nő hogyan őrizheti meg szépségét élete végéig. De nem kozmetikusként akartam elhelyezkedni, hanem kizárólag az egészségügyben. A célom az volt, hogy úgy dolgozhassak az egészségügyben, hogy mellette tudjak agyagozni is. Ezért a három műszakos munka számomra nem volt kedvező. A Szent Margit Kórház Geriátriai osztályára kerültem, mint szociális szervező. Napi nyolc órát dolgoztam a kórházban, de a hétvégéim szabadok voltak. Azokon a napokon Dunakeszin, egy ismerős kerámikus, Ács Bandi műhelyében alkottam. Ott mintáztam egy részt annak a kiállítási anyagnak, amelyet a Gellért Hotel szalonjában kiállítottam.

– *Akkortól beszélhetünk Józsa Juditról, mint képzőművészről?*

– Eleinte még népművészeknek tartottam magam. Azért, hogy a kiállításra érkezők tudják, behatárolhassák, hogy mit fognak látni. Nem voltam végzett művészettörténész, sem képzőművész. Az utóbbi most sem vagyok, hisz nincs róla diplomám.

Józsa Judit kerámiaszobrász Erdélyben született. Elemi iskoláit szülőfalujában, Korondon, középiskolai tanulmányait Székelyudvarhelyen végezte el. Érettségi után, mint okleveles egészségügyi szakdolgozó, másfél évig az udvarhelyi kórházban dolgozott. Szabadideje minden percét – az ugyancsak keramikussá tanult kisebbik bátyjával – szülei műhelyében töltötte, ott volt „második iskolapadja”. Agyagozott, formázott, festett; első kisplasztikáját, egy keresztfára boruló öregasszonyt „Szeretet” címmel 11 évesen mintázta. 1994. augusztus 15-én áttelepült Magyarországra. A Szent Margit Kórház szociális szervezőjeként dolgozott. 1997 novemberében kapta meg a magyar állampolgárságot. Ugyanekkor kezdte el tanulmányait a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar művészettörténet szakán, amelyet 2002-ben dicsérettel fejezett be. Először 1995 januárjában mutatta be munkáit Budapesten, a Gellért Hotel Teaszalonjában. Azóta közel félszáz egyéni kiállítása volt, alkotásaival eljutott a tengerentúlra, az Amerikai Egyesült Államokba, Kanadába és Ausztráliába is. 2004. március 19-én Tiszta Forrás címmel nyílt meg a műveit és szülei korondi kerámiatárgyait állandóan bemutató kisgalériája a Budai Vár Fortuna Udvarában. Honlapjának címe: www.jozsajudit.hu.

Első kiállításom alkalmából magyar népi életképeket, népszokásokat, s kihalófélben lévő mesterségeket ábrázoltam. A meghívón az állt: korondi népművész. Ha azt mondom valakinek, hogy kerámikus vagyok, akkor arra gondol, hogy fazekakat, edényeket korongolok. Ma már éppen ezért kerámiaszobrásznak nevezem magam.

– *Első kiállítása idején alig múlt 20 esztendő. Izgult?*

– Hogyne! Összeszorult a gyomrom, szívem majd kiugrott a helyéről. Édesapám is eljött a megnyitóra. Akkor nyugodtam meg teljesen, amikor láttam az arcon a derűt és a mosolyt. Egy biztos: aki eljött, azt főleg a kíváncsiság hajtott. A jelenlévők egy része ismerte Józsa János nevét, és tudták vagy feltételezték, hogy leánya is érdekeset alkothat. Aki meg nem ismerte édesapám munkásságát, az 1995-ben még azért jött el kiállításomra, mert szeretett Erdélyt. Így nyilvánvaló, hogy nem hozhattam szégyent Édesapámra és a szülőföldemre, Erdélyre sem.

– *Mennyi idő telt el a következő nagy kiállításig?*

– A valóban nagy tárlatig egy év. Addig voltak kisebb kiállítások. 1996-ban elhatároztam, hogy a magyar honfoglalókat fogom megmintázni. Gyerekkorom óta meg akartam őket formázni; de nemcsak a hét vezért, hanem az ősi foglalkozásokat is. Erdélyben azt gondoltam, hogy az anyaországi magyarok sokkal jobban ismerik múltjukat, népszokásaikat, mint a trianoni határon túliak. Magyarországon döbentem rá, hogy ez mennyire nem így volt. 1996-ban a honfoglalások szókészsokról, mesterségekről a nagyközönség alig tudott. Ma már hála Istennek nagyon sokan foglalkoznak a honfoglaláskori magyarság szokásaival, mindennapi életével. Az első tematikus nagy kiállításom a *Honfoglaló magyarok* című volt. 1996-ban Ópusztaszeren állítottuk ki, a Feszty-körkép épületében. Ezt Kovács Gergelyné Irénkének, a Postamúzeum volt igazgatónövének köszönhetem. Ő anno a Gellért Szállóban lévő kiállításomon jött oda hozzám. Az egyik szobromnak az volt a címe: *Isten hozott*. Egy székely asszony ült a földön, s egy kosár alma volt az ölében. A szobor elvarázsolta Irénkét, megvásárolta, s idővel a szobortulajdonosból igazi barát lett. Később, a *Honfoglaló magyarok* szobraival sikerült bejárnom nemcsak Magyarországot kis- és nagyvárosait, hanem külföldre is eljuttattam.

– *Ha már az Isten hozott címmel tartunk: műhelyébe lépve egy félig nyitott székely kaput pillantottam meg, benne egy népviseletbe öltözött férfiakkal. A férfi őrizi a portát, vagy éppen be akarja hívni az arra járó?*

– Behívja a vendégeket. Családunk székely kapuját mintáztam meg. Aki csak megfordul Korondon, a Józsa-portát nem kerüli el. Az alkotás családunk, s a székely ember vendégszeretetét idézi meg. Ez a székely népviseletben álló ember a *Műzsák kertje* című kiállításomon éppen Tamási Áron műzsá-

jaként jelent meg. Hogy miért? Mert Tamási műzsája nem egy hölgy volt, hanem maga a székelység.

– *A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végzett mint művészet-történész. A Képzőművészetre direkt nem akart jelentkezni?*

– Szeretem a küszködést és a kihívásokat. Amit saját magunk találunk ki és oldunk meg, arra sokkal büszkébbek vagyunk. Azt sem szerettem volna, hogy befolyásolják a technikám vagy elképzelésem, amit mintázni vagy művészként alkotni akartam, szóval a nehezebb utat választottam. Végül művészet-történetet tanultam, mert meg akartam ismerni, érteni a különböző korok művészetét, a különböző művészeti ágakat és fejlődésüket, a nagy művészeket, szóval magát ezt a tudományt, amely mindig is vonzott.

– *1995-ben már az ún. hajtogatós, mintázós technikával dolgozott?*

– Már 11 éves koromban azzal dolgoztam. Édesapám és kisebbik bátyám, Jankó, mindig egy tömbből faragták ki a kis szobrokat, mert időnként ők is mintáztak. Tehát a meglévő anyagból elvették. Nekem viszont sokkal jobban tetszett, ha hozzáadok és felépítek. Szoborcsoportok technikája 18 éves koromban forrt ki teljesen, ez a hajtogatós-mintázós eljárás. Az asztalon nyújtogatott agyaglapokból felépítem az általában 25-50 cm magas alakot, úgy, hogy az belül üreges marad.

– *A színvilág hogyan születik?*

– A népi életképeket földfestékekkel festem. Ezek otthonról valók, s a technikát édesapámtól tanultam. A történelmi témájú kerámiák már archaikusan patinázottak. Esetünkben az agyag terrakotta felülete kap egy barnás-vöröses tónust. Ennek a receptje családi titok. Az agyag melegsége, ami önmagában árad belőle, valamint a sok kis részlet kiemelődik ezzel a patinázással.

– *Alkotásaival eljutott a tengerentúlra is. Külföldi kiállításainak milyen visszhangja volt?*

– A népi életképeket és a *Honfoglaló magyarokat* az USA-ba és Kanadába hívták meg. Kanadába 11 városban volt kiállítás, különösen a magyarok körében volt sikeres. Előfordult, hogy nem magyar ajkú amerikai Budapest felkeresett engem, hogy vásárolhasson a műveimből. Ők nem tudták, hogy magyar történelmi figurát láttak. Valami mégiscsak megérintette őket.

A *TerrAqua világa* c. szoborcsoportommal nemzetközi elismerést vívtam ki először amerikai, majd kanadai, s japán művészettörténészek körében is. Az alkotásokat a tenger lényei ihlették, megtestesülésüket pedig a föld, az agyag és a művészi fantázia tette lehetővé. A művészetben nem új keletű a kagylók, csigák, korallak alkalmazása. Szerénység nélkül mondom, hogy hazánkban a kortárs művészetben eddig nem találkoztunk ehhez hasonló alkotásokkal, így azt remélem, hogy a magyar kerámiaművészet újabb érdekességgel bővült. Kérdezték tőlem, hogy mindezt milyen műfajnak nevezném. A XVI. században jöttek létre a „Kunst und Wunderkammer”-ek – azaz a csodakamrák tárgygyűjteményei. Ezekben az ásványok, a tengeri lények vázai, tárképek, metszetek, egzotikus népeket ábrázoló rajzok láthatók. Akkor az ember önmagát és a Földet akarta megismerni. Ebben a tárgytipusban az ásványok és a kagylók naturáliák, ennek párhuzamára neveztem naturália-kerámiaszobroknak a *TerrAqua világának* alkotásait.

Józsa Judit: Patrona Hungariae

– *Magyarország Nagyasszonya c. szobra Kinába került. Magyarok nem kapkodtak ezért a szoborért?*

– De igen. Több magánrendelésre mintáztam újra a Magyarok Nagyasszonyát. A szép és műves munka valamilyen kisüzemmel rendelkezik, mert ez a kínai ember teljesen beleszeretett a *Patrona Hungariae* szobrába. Hiába magyaráztam neki, hogy ez egy tipikus magyar vonatkozású mű, ragaszkodott hozzá. A kompozíciót méretre kellett elkészítenem, hogy az íródjára fülkéjébe beférjen. Ez a kínai úriember eljött a legutóbbi *Magyar mesevilág* című kiállításomra is, beleszeretett a *Fehérlófiába* is.

– *Igaz, hogy a szobron megjelenik: a Szűzanya eltapossa bűneinket?*

– Igaz. Ikonográfiai szempontból a Patrona Hungariae-t illik a Szent Koronával ábrázolni, díszmagyar ruhában, s bal karjában a kis Jézussal. A jobbáiban egy tulipános joggal ül. Jobb lábának meztelen lábfeje holdsarlón nyugszik, ez alatt pedig egy kígyó látható, tehát jelképesen a Szűzanya eltapossa a bűnöket szimbolizáló kígyót. Szándékosan választottam a palástot a koronázási palást ábrázolásaival, hiszen az egy bravúros technikai megoldás. Negatívba karcoltam bele a motívumokat ahhoz, hogy a hímzések domborúan jelenjenek meg a paláston, s úgy van elhelyezve a vállán, mint egy nagy égi védősátor, amely alá elfér az összmagyarság. Abban bízom, hogy egyszer a Magyarok Nagyasszonya az Ópusztaszeri Történelmi Emlékpark mellett, egy magyar templomba is elkészülhet.

– *Térjünk rá két kompozíciójára, az egyik: Erdély, a másik Ma-*

gyarország-Anyaország. Igaz, hogy az elsőnek Wass Albert volt a műzsája?

– *A Műzsák kertje* kiállításból tudjuk, hogy Wass Albertnek Erdély az igazi műzsája. Különleges kompozíció, s misztikus is, akárcsak Erdély, hiszen egy hegyikristály-tömb csúcsában testesül meg Erdély, mint egy istennő. Egyik kezében a Napot, másik kezében a Holdat tartja. „A kő marad” – írja Wass Albert. Nos ez a kő, a hegyikristály-tömb tényleg megmarad. Sokan kérik ezt a szobrot, de nincs az a pénz, amiért ettől megválnék. Igaz, a Magyarország-Anyaországtól sem. Ez egy olyan kompozíció, melyen a magyar indás ornamentikával díszített hármashalmon ülő főalakot, az anyát gyermekek veszik körül. Minden gyermek egy-egy Trianonkor elszakított földrészt testesít meg. Az ölbéli pólyás éppen a csángó magyarság.

– *Az Erdély c. kompozíción ott a turul. Mű szól a turul elleni hajszához? Iványi Gábor SZDSZ-es politikus szerint egy „dülledt szemű mesebeli tojó szárnyasról” van szó.*

– Hiba és bűn, ha egy politikus magyar eredetmondánk mitológikus madarát gyalázza. Ebben az esetben teljesen mindegy, hogy az adott szobor jól sikerült, vagy nem. Az, hogy valaki így fejezi ki magát, azt tükrözi, hogy milyen magyar, s hazafi az illető.

– *2008. augusztusában nyílt meg Magyar mesevilág c. kiállítása. Különböző mesehősöket mintázott meg?*

– Azokat a magyar népmeséket dolgoztam fel, amelyekben a magyar nép ősi világképe lelehető fel. A magyar ősvallás elemei szerepelnek a kiállításon. Ilyen a föld közepe, amelyet a *Föld köldökének* hívnak, s az *Életfa*, amely a világ tartóoszlopa. Megjelennek olyan népmesék hősei, mint a *Holdanya*, *Napanya*, *Fehérlófia*, *Tündér Ilona*. A Fehérlófia-típusú népmesék azért fontosak, mert azokban felfedezhető a magyar táltos hit. Az ilyen meséknek a hőse pontosan úgy járja végig életének útját, mint a táltos a beavatási szertartásait.

A *Magyar mesevilágról* megjelentettem egy kiadványt is, amely jóval több, mint kiállítási katalógus, mert a kisplasztikák fotói és a magyarázószövegek mellett, korondi tájszólásban írt népmeséket olvashatnak gyerekek és felnőttek egyaránt.

– *Galériája a Tiszta Forrás nevet viseli. Gondolom, nem véletlenül.*

– Az én tiszta forrásom Erdély, Korond, s azon belül a Józsa-porta. Az édesszüleim készítette szép népművészeti korondi kerámiáit és a saját alkotásaimat mutatom be a Tiszta Forrás Galériában. Tapasztalatból tudom, hogy az emberek szeretik, keresik az igazit, az eredetit.

– *A globalizációs ártalmak, az olcsó utánpótlások elérték Székelyföldet is?*

– Sajnos Erdélybe is eljutott a globalizáció. A bővlik, a kínai olcsó áruk megjelentek Székelyföldön, így Korondon is. Ha egy turista nem tudja eldönteni, hogy mi az eredeti, keresse fel egy-egy mester portáját. Látni fogja, ott hogyan dolgoznak, és aztán valóban tiszta forrásból tud vásárolni. A tiszta forrásból fakadó hagyomány csak úgy maradhat fenn és örökíthető hitelesen tovább, ha arra van is igény. Remélem, hogy felgyorsult világunkban egyre többen leszünk, akik a magyar történelmet, a magyar irodalom, a népi hagyományok, a népmeséink mellett a magyar népművészeink csodálatos tárgyiban is örömeiket lelik.

Medveczky Attila

Erdélyi tudósítások

Magánegyetemek sikere

A román hatalom elismerte a Partiumi Keresztény Egyetemet

Akár történelminek is mondható eseménynek örvendezhetett az erdélyi magyarság: fél évszázad után végre hivatalosan is elismert önálló magyar felsőoktatási intézménye van. A négy éve tartó alkudozások, halasztgatások, politikai csúrés-csavarások után a román törvényhozás végre megszavazta a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem (PKE) akkreditációját.

Tőkés László református püspök, az egyetemalapítás egyik kezdeményezője az esemény kapcsán a következőket nyilatkozta a sajtónak: „Az RMDSZ négy évig ugyan kormányon volt, de egy ilyen, egyébként nem jelentős adminisztratív kérdésben sem volt képes eredményt elérni. Ez a siker a mi küzdelmünk eredménye.” A független európai parlamenti képviselő szerint az RMDSZ kudarcba fulladó oktatáspolitikája készítette az erdélyi magyar egyetem ügyéért tenni akarókat, ragadják magukhoz a kezdeményezést. „Létrehoztuk a Partiumi Keresztény Egyetemet és a Sapientia Egyetemet. Meggyőződésünk, hogy a PKE akkreditációja pozitív hatással lesz a Sapientia akkreditációs folyamatára is. Nem hagyjuk, hogy választási propaganda eszközzé tegye a PKE ügyét az RMDSZ, mert bár segített valamelyest az akkreditáció ügyében, ez azonban nem nagyon látszott” – fejtette Tőkés. A püspök elárulta, hogy Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés elnöke többször is közbenjárt román

kollégájánál, Bogdan Olteanunál, annak érdekében, hogy a bukaresti parlament tűzze napirendre az akkreditációs törvényt.

A PKE-t a Királyhágómelléki Református Egyházkerület alapítóként 1999-ig, szinte erőn felüli anyagi terhet vállalva finanszírozta is. Az akkreditáció megnyitja annak lehetőségét, hogy, a mester- és doktorképzés megszervezése által kiteljesíthessék a bolognai rendszert. Az akkreditáció legnagyobb előnye az, hogy a már elismert négy szak végzősei ezentúl a PKE-n államvizsgázhatnak, ami nemcsak jelentős könnyítés a diákok számára, hanem komoly presztízsnyerés az egyetemnek is. Az akkreditáció lehetővé teszi a PKE bekapcsolódását a nemzetközi projektekbe, támogatási rendszerekbe, a tanárok és a diákok csereprogramokban való részvételét is biztosíthatja. Az akkreditációval a PKE infrastruktúra-fejlesztése is előrehaladhat.

Következik a Sapientia

A nagyváradi PKE végleges hivatalos elismerése után következhet a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) akkreditációja. „Nagyon örülök a PKE akkreditációjának, hiszen társintézményünk. Ugyanakkor reménykedem, hogy ha ezen már túl vagyunk, a Sapientia hasonló kérelme sokkal rövidebb idő alatt és kevesebb izgalommal lesz pozitívan elbírálva” – nyilatkozta a sajtónak Dávid László, a Sapientia rektora. Elmondta: október végén nyújtják be az intézmény akkreditációs kérelmét, miután a szenátus a múlt

héten megszavazta, hogy elindíthatják az elismertetési folyamatot.

Dávid László arról is tájékoztatta a közvéleményt, hogy a szükséges iratcsomókat már összeállították, jelenleg belső felmérés zajlik, amelynek során leellenőrzik az iratokat, és meglátása szerint a hónap végén benyújthatják ezeket. Az intézményvezető szerint az egyetem akkreditálása mellett hat új szaknak az engedélyezését is kéri, a marosvásárhelyi karon működő mechatronika, automatika és számítástechnika szak, a marosvásárhelyi, illetve csíkszeredai kommunikáció szak, valamint az általános közgazdasági szak eleget tesz a követelményeknek. Bizonyítékként az eddigi államvizsgázók kitűnő eredményeit említette. Eddig a Sapientia négy szaka nyerte el az akkreditációt, az informatika, a román–angol szak, a szociológia és a pedagógia, illetve az agrár- és élelmiszer-ipari gazdaság szak engedélyezése még nem zárult le.

Új horizontok

Tőkés László tájékoztatója szerint a magyar kormánnyal még folynak a tárgyalások a Sapientia-EMTE-PKE egyetemi hálózatnak jövőben nyújtandó támogatásról, amit a román kormánytól is kérni fognak. Az EP-képviselő főpap szerint arra is kéri a magyar felet, hogy a román–magyar közös kormányúlesen járjon közben annak érdekében, hogy a román fél tartsa be ígéretét, amely szerint az akkreditáció elnyerése után anyagi támogatásban részesítik a PKE-t.

Szentgyörgyi László

Liget rejtvennylapok, keresse a levelet!